

4. **Petrov, Elena.** *Demersul metodologic de elaborare a Cadrului Național al Calificărilor.* Seminarul internațional „Cadrul Calificărilor – Calitate și Transparență”, 06.12.2006.
5. **Popescu, Sorin.** Managementul calității în instituțiile de învățământ superior. Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca. 10.05.2008.
6. **Șavga, Larisa.** *Asigurarea calității în învățământul superior din Moldova în contextul priorităților și obiectivelor europene.* // Materialele seminarului interuniversitar „Implementarea SMC în cadrul instituțiilor de învățământ superior: concept, experiența instituțiilor din țară și peste hotare”, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți. 05.07. 2006.

**ORGANIZAREA PROCESULUI DIDACTIC ȘI DIFERITE FORME
DE INSTRUIRE ȘI CONTROL A CUNOȘTINȚELOR
IMPLEMENTATE LA CATEDRA ANATOMIA OMULUI
Mihail Ștefanuț, Ilia Catereniuc, Tudor Lupașcu, Dumitru Batâr,
Tamara Titova, Lilian Globa, Angela Babuci
Catedra Anatomia omului**

Summary

Organization of the didactic process using different forms of instruction and evaluation of knowledge performed at the Human Anatomy Department

The article reflects principles of organization of the teaching process and new methods of training and evaluation of students' knowledge which were elaborated and implemented at the Human anatomy Department of the State University of Medicine and Pharmacy “Nicolae Testemitanu”. The main goal of elaborated methods was to correspond to the international rigors and standards concerning preparation of high qualified medical specialists.

Rezumat

În lucrare sunt expuse principiile de organizare a procesului didactic și metodele noi de instruire și evaluare a cunoștințelor studenților elaborate și implementate la catedra Anatomia Omului USMF „Nicolae Testemițanu” în scopul corespunderii rigorilor și standardelor internaționale în misiunea de a pregăti specialiști-medici de înaltă calificare.

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și-a asigurat o poziție prestigioasă în învățământul superior din Republica Moldova și își asumă misiunea de a pregăti specialiști de înaltă calificare în toate domeniile medicinei, scopul principal fiind promovarea și menținerea sănătății populației.

Scopul primordial al colectivului catedrei anatomia omului este elaborarea și implementarea noilor metode progresive și optime de instruire și de evaluare a cunoștințelor studenților, selectarea informației necesare pentru desfășurarea procesului didactic, pentru a corespunde rigorilor tuturor standardelor internaționale.

În această ordine de idei au fost modificate programele anterioare la specialitatea anatomia omului. Din acestea au fost excluse unele principii teoretice depășite de timp, care nu prezintă importanță semnificativă pentru pregătirea viitorului medic generalist, stomatolog sau farmacist. La fel au fost omise parțial informațiile ce țin de structura detaliată a formațiunilor anatomice, acestea din urmă fiind utile în cadrul studiilor postuniversitare.

În programa de studii a fost inclus aspectul aplicativ al structurilor studiate, particularitățile lor de vârstă, de sex și individuale.

De asemenea a fost pus accentul pe studierea anatomiei omului viu, care include:

- relieful anatomic;

- reperle osteoarticulare, musculare, vasculonervoase;
- proiecția formațiunilor anatomice pe suprafața corpului;
- localizarea diferitor linii topografice sau figuri geometrice pe tegument;
- proiecția unor puncte anatomoclinice pe suprafața corpului;
- determinarea locurilor de palpate a pulsului;
- localizarea zonelor de compresie a vaselor sangvine în scop hemostatic etc.

O atenție deosebită se acordă însușirii unor noțiuni generale de cercetări și investigații clinice și paraclinice ale corpului uman. Utilizarea în timpul lucrărilor practice a clișeelor radiologice, tomogramelor computerizate, tomogramelor obținute prin rezonanță magnetică nucleară, imaginilor investigațiilor endoscopice, ultrasonogramelor etc., permit o înțelegere mai amplă a structurii omului viu.

Un accent deosebit se pune pe unele aspecte actuale ale medicinei contemporane – influența factorilor endogeni și exogeni, muncii, modului de trai și a viciilor comportamentale asupra formării structurilor corpului omenesc, noțiuni despre perioadele critice ale dezvoltării postnatale etc.

Modificările în curricula anatomică și predarea acestei discipline medico-biologice fundamentale a obținut un nou colorit motivațional pentru studenți, fapt ce favorizează însușirea anatomiei cu o vădită orientare clinică.

Lucrările practice la catedră sunt organizate în limbile română, rusă, engleză și franceză. La seminare se utilizează piese anatomice tradiționale – cadavre umane, sisteme de organe și organe separate, fixate în conservanți tipici.

Totodată în timpul realizării seminarelor se folosește și muzeul anatomic, care este amplasat în 5 săli spațioase și înzestrat cu preparate anatomice impecabile (în jur de cca 2200 de exponate), distribuite pe sisteme, inclusiv anatomia vârstelor.

O sală spațioasă din incinta catedrei a fost înzestrată cu calculatoare, în care se demonstrează diferite materiale didactice (filme tematice pentru fiecare seminar – anatomie virtuală, instruire interactivă a disciplinei), ce suplinesc activ și concis cunoștințele anatomice în următoarele direcții: de dezvoltare a organelor, sistemelor de organe, particularităților individuale, de vârstă, metodelor de investigații cu aspect aplicativ transpuse pe omul viu.

Momentul fundamental în ridicarea calității predării anatomiei în universitate este lucrul de sine stătător al studentului. Organizarea corectă a acestuia va conduce la formarea unor stereotipuri de autoinstruire și autoevaluare, calități extrem de importante în parcurgerea drumului de devenire a medicului (și nu numai în anii de facultate). Din primele clipe a aflării studenților în incinta universității colaboratorii catedrei de anatomie le explică cum trebuie să selecteze și să învețe orice informație în cadrul studiului.

Ca lucrul individual să fie coordonat și pentru o reglementare a acestuia, colectivul catedrei a elaborat lucrări metodice speciale – ghid pentru autoinstruire și autocontrol, în care informația este repartizată pe fiecare din cele 3 semestre de studiu a anatomiei omului (1. Aparatul locomotor; 2. Viscerele și sistemul nervos central; 3. Sistemul cardio-vascular, sistemul nervos periferic și organele de simț).

Fiecare volum conține 32-33 de lucrări care corespund planului de studiu, chestionarul, care include subiectele teoretice și practice pentru examenul de la finele semestrului, o culegere de teste (cu grade diferite de dificultate), probleme de caz clinic, lista literaturii recomandate (obligatorie și opțională) pentru această activitate.

Toate lucrările conțin denumirea desfășurată a temei, scopurile și sarcinile temei date, caracteristica motivațională a ei, realizarea lucrării, teme pentru referate succinte, concluziile proprii, întrebările apărute pe parcursul realizării lucrării, informații suplimentare, controlul realizării lucrării de către profesor (cu aprecieri, sugestii și recomandări), semnătura profesorului.

Cel mai voluminos compartiment este realizarea lucrării. În primul rând studentului i se sugerează să examineze atent conținutul temei și lista de subiecte teoretice și practice din chestionar, să studieze formațiunile anatomice pe piesele anatomice respective și apoi să

purceadă la soluționarea sarcinilor din ghid. Acestea includ formarea schemei logice a temei, adnotarea unor imagini, scheme, fotografii, formularea unor noțiuni, descrierea scheletotopiei, sintopiei și holotopiei organelor, formațiunilor importante, enumerarea anomaliilor de dezvoltare, reproducerea unor scheme tip, clasificării etc. Fiecare lucrare conține în jur de cca 10-15 de imagini care reflectă formațiunile anatomice a organelor respective.

Ghidurile pentru autoinstruire și autocontrol au găsit un răspuns pozitiv din partea studenților; acestea îi organizează considerabil, ajutându-i să se orienteze mai lesne în structurile ce țin de fiecă temă, ridică nivelul de pregătire, disciplinează, astfel se formează premise pentru o însușire mai calitativă a cunoștințelor (inclusiv cele interdisciplinare).

Pentru satisfacerea curiozității evidente a unor studenți, în cadrul cercului științific al catedrei, se practică realizarea investigațiilor științifice prin care tinerii cercetători fac primii pași în acest domeniu.

Modificări substanțiale au survenit și în evaluarea cunoștințelor studenților. Datorită implementării ghidurilor de autoinstruire, lucrările practice au o formă interactivă.

Controlul la finele semestrului constă din examinarea studentului în 2 etape. La prima etapă cunoștințele practice sunt evaluate prin chestionarea a 10 subiecte fără vre-o pregătire prealabilă. Acestea prevăd demonstrarea și explicarea formațiunilor anatomice la cadavru, pe mulaje și clișee radiologice. În urma acestui scurt dialog se notează fiecare răspuns. Studenții care nu susțin această probă nu sunt admiși la următoarea etapă.

Etapa a doua se realizează în formă scrisă. Fiecare bilet conține 8 subiecte dintre care primul se referă la noțiuni fundamentale, 2-5 – la anatomia descriptivă, al 6-lea – la dezvoltare, anomalii de dezvoltare, particularități individuale, de vârstă și sex, 7- la anatomia pe viu și 8 – reproducerea schemelor și desenelor tip.

Nota generală pentru examen se calculează prin sumarea a trei componente: media anuală x 0,1; nota de la prima etapă (practica) x 0,4 și nota de la etapa a doua (teoria) x 0,5.

Pentru a asigura procesul de instruire colaboratorii catedrei au elaborat și publicat un șir de monografii, manuale pentru toate facultățile, indicații metodice referitoare la disecția anatomică, vascularizația și inervația aparatului locomotor, a viscerelor, anatomia pe viu, anatomia și medicina preventivă, sistemul limfatic, sistemul imunitar ș.a. Toate schemele tip au fost uniformizate, standardizate și editate într-o culegere separată.

PRIORITĂȚI ÎN INSTRUIREA POSTUNIVERSITARĂ A FARMACIȘTILOR

Stela Adauji, Zinaida Bezverhni, Victoria Arhire

Catedra Farmacie Socială „Vasile Procopișin”

Abstract

Priorities in pharmacists' continuous education

In actual conditions the efficient educational process by continuing improvement of professional level it is very important. As a result of the questionnaire, some causes of non-attendance of continuous education courses by pharmacists and conditions to motivate them have been revealed. Pharmacists understand the necessity and utility of courses and mention that managers must create some conditions for conformed attendance by the dismissal of functional duties. Utility and actuality of continuous education courses hold in Pharmacy Faculty are appreciated by pharmacists with 8.92 and 9.0 respectively.

Rezumat

În condițiile actuale este importantă eficientizarea procesului educațional prin creșterea continuă a nivelului profesional. În urma interviurii au fost evidențiate cauzele ale nefrecventării a cursurilor de perfecționare și condițiile care i-ar motiva să le frecventeze. Farmaciștii conștientizează necesitatea și utilitatea cursurilor și menționează că conducerea